

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФАКУЛЬТЕТ ЗДОРОВ'Я ТА ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ
КАФЕДРА НАУК ПРО ЗДОРОВ'Я**

О. Ф. ЯЦИНА, Т. В. ПАЛЬКО

**«КУРСОВА РОБОТА З ПСИХОДІАГНОСТИКИ
У СИСТЕМІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ПСИХОЛОГА
ЗА ОСВІТНЬОЮ ПРОГРАМОЮ “КЛІНІЧНА ПСИХОЛОГІЯ”»**

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

*для здобувачів вищої освіти ступеня «бакалавр»
галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»
спеціальності 053 «Психологія»*

УЖГОРОД – 2022

УДК 159.97(076):378.147
Я 93

Курсова робота з психодіагностики у системі професійної підготовки психолога за освітньою програмою «Клінічна психологія» : методичні рекомендації для здобувачів вищої освіти ступеня «бакалавр» галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» спеціальності 053 «Психологія» // Авт-уклад. О. Ф. Яцина, Т. В. Палько. Ужгород: ДВНЗ «УжНУ», 2022. 36 с.

Рецензенти:

Розлуцька Г. М. – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи ДВНЗ «УжНУ»;

Синишина В. М. – доктор педагогічних наук, кандидат психологічних наук, доцент, професор кафедри психології ДВНЗ «УжНУ».

*Затверджено на засіданні кафедри наук про здоров'я
(протокол № 5 від 09.12.2022 р.)*

*Рекомендовано до друку науково-методичною комісією
факультету здоров'я та фізичного виховання
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»
(протокол № 4 від 19.12.2022 р.)*

© Яцина О.Ф., Палько Т. В., 2022
© ДВНЗ «УжНУ», 2022

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	4
РОЗДІЛ 1. СТРУКТУРНІ ЕЛЕМЕНТИ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКОЇ КУРСОВОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА	6
1.1. Вимоги до структури та змісту «ВСТУП».....	6
1.2. Основна частина курсової роботи та її складові.....	8
1.2.1. Норми академічної доброчесності при виконанні завдань теоретичного аналізу теми курсової роботи.....	9
1.3. Змістова характеристика психодіагностичної складової курсової роботи	10
РОЗДІЛ 2. ОФОРМЛЕННЯ ТА БІБЛІОГРАФІЯ	15
2.1. Вимоги до оформлення курсової роботи з психології.....	15
2.2. Мова і стиль курсової роботи	16
РОЗДІЛ 3. ЗАХИСТ КУРСОВОЇ РОБОТИ	18
3.1. Критерії оцінювання курсової роботи	18
3.2. захист курсової роботи	20
СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	21
ДОДАТКИ	22
Додаток 1. Зразок заяви про вибір теми курсової роботи	22
Додаток 2. Завдання курсової роботи.....	23
Додаток 3. Положення про академічну доброчесність в «Ужгородському національному університеті»	24
Додаток 4. Рекомендована тематика курсових робіт.....	26
Додаток 5. Зразок титульної сторінки	28
Додаток 6. Зразок оформлення ЗМІСТУ	29
Додаток 7. Оформлення основних типів бібліографічного опису у списку джерел.....	30
Додаток 8. Зразок оформлення рецензії на курсову роботу	33

ПЕРЕДМОВА

Одним із завдань вищої школи є розвиток дослідницько-пізнавальної активності студентів. По відношенню до студентів-психологів це означає формування наукового підходу до оцінки психічних явищ, вміння працювати творчо, постійно поповнювати і вдосконалювати свої знання з психологічних наук. У такий спосіб зазначене генерує професіоналізм, що забезпечується специфічним імплікованим професійним мисленням психолога – центричним на проблемі звернення клієнта, замовника.

Компонентом академічних знань студента-психолога є сучасні тенденції психодіагностики, які покликані підвищити компетентну складову особистості майбутнього спеціаліста-психолога. Знання психодіагностичної теорії та практики забезпечують якісне психодіагностичне обстеження, необхідне при психологічному консультуванні, психокорекції, психотерапії та інших видах діяльності в усіх напрямках практичної психології.

Курсова робота – це стандартна форма самостійної роботи студентів, один із важливих видів навчальної та науково-дослідної індивідуальної роботи, метою якої є вироблення у студентів навичок самостійної роботи з науковими джерелами та оволодіння ними методикою досліджень, набуття компетенції щодо визначення й аналізу наукової та практичної проблематики з певної галузі знань, узагальнення опрацьованого матеріалу, обґрунтування своїх гіпотез та висновків, вміння розробляти й формулювати пропозиції щодо удосконалення процесів, досліджених в роботі.

Курсова робота виконуються згідно навчального плану на 2 курсі на базі вивчення психодіагностики як однієї із профілюючих дисциплін. Виконується робота під провідом наукового керівника. Кінцевим етапом виконання курсової роботи є її захист.

Загалом курсова робота допомагає студентові систематизувати отримані теоретичні знання з вивченої дисципліни, перевірити якість цих знань; оволодіти первинними навичками проведення сучасних досліджень. Уже на цій першій науково-дослідницькій спробі можна виявити здатність студента самостійно осмислити проблему, творчо, критично її дослідити; вміння збирати, аналізувати і систематизувати джерельну базу; здатність застосовувати отримані знання при вирішенні практичних завдань; формулювати висновки, пропозиції і рекомендації з предмета дослідження. Виконання курсової роботи дає можливість студентам формувати вміння правильно організувати свою дослідницьку роботу та оформити її результати.

В результаті написання курсової роботи студент повинен знати:

- принципи роботи з науковими джерелами
- етапи виконання наукового дослідження
- норми академічної доброчесності

вміти:

- систематизувати здобуті теоретичні знання з психології
- формулювати наукову проблему
- визначати об'єкт та предмет дослідження

- формулювати мету і завдання дослідження
- визначати діагностичні параметри досліджуваного явища
- узагальнювати психодіагностичні результати досліджуваного явища та робити самостійні висновки.

Програмні компетентності

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері психології та професійної підготовки у процесі навчання, що передбачають застосування основних психологічних теорій та методів і характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК4.Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями, мислити концептуально, системно, саногенно. ЗК7.Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)	СК1. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології. СК2. Здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ. СК4. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел. СК11. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.
Програмні результати навчання	<p>ПР1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи її розв'язання.</p> <p>ПР2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань.</p> <p>ПР3. Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т.ч. з використанням інформаційнокомунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань.</p> <p>ПР4. Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел.</p> <p>ПР6. Формулювати мету, завдання дослідження, володіти навичками збору первинного матеріалу, дотримуватися процедури дослідження.</p> <p>ПР7. Рефлексувати і критично оцінювати достовірність одержаних результатів психологічного дослідження, формулювати аргументовані висновки.</p> <p>ПР8. Презентувати результати власних досліджень усно/письмово для фахівців і нефахівців.</p>

РОЗДІЛ 1. СТРУКТУРНІ ЕЛЕМЕНТИ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКОЇ КУРСОВОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

1.1. Вимоги до структури та змісту «ВСТУП»

Зміст курсової роботи повинен в повному обсязі розкрити обрану тему на основі загальних наукових знань та сучасних досліджень у галузі психодіагностики.

Курсова робота складається зі:

- вступу (приблизний обсяг – 9-12 % тексту) – 3 ст.;
- двох основних розділів (приблизний обсяг – 70-80%) – 20-25 ст.;
- висновків (приблизний обсяг – 6-7%) – 1-2 ст.;
- списку використаних джерел – не менше 25 найменувань;
- додатків.

Загальний обсяг курсової роботи – не менше 30 друкованих сторінок без списку використаних джерел та додатків. Обсяг курсової роботи щодо структурних складових може бути іншим, адже запропонований вище % обсяг є орієнтовним. Важливим є дотримання співвідношення теоретичної і практичної частин курсової роботи – 50% на 50%. Головне завдання – розкрити вибрану тему.

Тема дослідження

Відображає основний зміст (проблему чи питання) наукової роботи та визначається її кінцевим результатом.

У **ВСТУПІ** розкриваємо: актуальність обраної наукової проблеми (наукова проблема – це сукупність нових, діалектично складних теоретичних або практичних питань, які суперечать існуючим знанням або прикладним методам у науці і потребують вирішення за допомогою наукових досліджень)[1] мети і завдань.

Рівень наукового дослідження здебільшого визначається тим, наскільки новими й актуальними є проблеми, над якими працює дослідник. Вирішення проблеми завжди передбачає вихід за межі відомого і тому не може знаходитися за допомогою наперед відомих правил та методів, що однак, не виключає можливості і доцільності планування дослідження. Наукову проблему часто характеризують як “усвідомлене незнання”. Дійсно, наукова проблема виникає разом із розумінням того, що наявні знання є неповними, і цю ситуацію можна виправити лише в результаті подальшого розвитку науки та практики [1]. Вибір проблеми великою мірою визначає як стратегію дослідження взагалі, так і напрямок наукового пошуку зокрема. Сформулювати наукову проблему – це показати вміння відокремити головне від другорядного; виявити те, що вже відоме і що досі невідомо науці з предмета дослідження; визначити суперечності як у предметному змісті, так і в його практичній реалізації.

Актуальність дослідження проблеми роботи з психології характеризується із наукової та практичної точок зору. **Наукова актуальність** є необхідністю розв'язку конкретної наукової проблеми у зв'язку з відсутністю певних знань, методики дослідження у відповідній області психології. **Практична актуальність** визначається необхідністю пошуку нових знань для розв'язання практичної проблеми або важливістю розробки методики, що має практичну спрямованість. Висвітлення актуальності не повинно бути багатослівним. Досить кількома реченнями висловити сутність проблеми, з чого й випливає актуальність теми.

Розкриття актуальності курсової роботи з психології полягає у стислому аналізі (без посилань на джерела) наступних найзагальніших положень стосовно даної роботи:

- 1) яке значення для теорії психології має проблема даного дослідження;
- 2) яку практичну значущість може мати вирішення даної проблеми;
- 3) якими дослідниками вже вивчалися питання близькі до проблеми кваліфікаційної роботи з психології;
- 4) які теоретичні положення та практичні рекомендації вже сформульовано;
- 5) що в даній проблемі ще не досліджено у теоретичному плані та не розроблено в плані прикладному, практичному.

Особливе значення тут має останній пункт, тому що він розкриває ту проблему, яку автор роботи і намагатиметься вивчити в результаті своїх теоретичних та експериментальних досліджень.

Актуальність роботи безпосередньо визначає наступні компоненти методологічного апарату дослідження: його **об'єкт, предмет, мету, завдання, методи та методики дослідження, теоретичну новизну, практичну значущість**. Без перебільшення можна стверджувати: чим раніше та змістовніше студент визначить всі ці компоненти, тим ясніше він зрозуміє ЦО та ЯК він повинен робити, щоб успішно виконати та захистити курсову роботу з психології. Водночас, необхідно зауважити, що в процесі практичного виконання, ці компоненти методологічного апарату дослідження, набувають уточнення та конкретизації. До цього також треба бути готовими.

Від доведення актуальності обраної теми логічно перейти до формулювання мети, об'єкту, предмету дослідження.

Мета дослідження. Вказує на кінцевий результат роботи, об'єкт дослідження та шляхи досягнення кінцевого результату. Мета роботи звичайно формулюється як: «Вивчити...», «Виявити...», «Розглянути...», «Визначити...», «Дати характеристику...», «Довести...».

У кожному разі робота повинна містити певну новизну (пошук нових знань, нових методів досліджень або психологічної практики або застосування існуючих знань, методів дослідження до нових умов) і творчий підхід до розв'язку проблеми.

Загальна мета має реалізацію через конкретні завдання, зміст і характер яких залежить від специфіки роботи. **Завдання дослідження** – це конкретні дії які необхідно виконати під час дослідження. Завдання роботи конкретизують мету дослідження та розділяють її досягнення на певні етапи. Послідовно вирішуючи поставлені завдання, дослідник просувається до досягнення мети.

Звичайно в курсовій роботі з психології рекомендується формулювати не більш 3 завдань. Формулювання завдань слід починати так:

1. Проаналізувати наукову літературу з питань властивостей уваги.
2. На основі опитування ... виявити основні типи
3. Провести експериментальне дослідження основних властивостей уваги...

Об'єктом дослідження є частина об'єктивної реальності або знань про неї, яка на даному етапі стає предметом теоретичної та практичної діяльності дослідника, що створює проблемну ситуацію, на яку спрямована увага дослідника. Об'єкт дослідження – це та площина, що досліджується.

Предмет дослідження – певна частина, окремі сторони, властивості або відношення об'єкта. **Об'єкт та предмет співвідносяться як загальне і часткове.** Предметом дослідження є та вузька, чітко окреслена частина психологічної реальності, яку дослідник може безпосередньо дослідити.

Наприклад: Якщо темою курсової роботи є «Дослідження оперативної пам'яті у дітей третього класу на уроках математики», доцільно буде розглядати проблему пам'яті у контексті розвитку пам'яті молодшого шкільного періоду. Отже, об'єктом та предметом дослідження даної теми можуть бути: Об'єкт дослідження – процес розвитку пам'яті в період зрілого дитинства. Предмет дослідження – особливості оперативної пам'яті дітей молодшого шкільного віку на уроках математики.

1. *Об'єкт дослідження* – навчальна діяльність школяра, процес психічного розвитку у конкретному віковому періоді, то *предметом дослідження* можуть стати певні психологічні фактори, механізми, закономірності.

2. *Об'єкт дослідження* – психічні процеси, то *предметом* можуть стати структура, взаємозв'язки, механізми.

3. *Об'єкт дослідження* – психічні стани, то *предметом* будуть особливості їх прояву, причини та механізми виникнення, наслідки.

4. *Об'єктом дослідження* виявляються психічні властивості, то *предметом* можуть стати індивідуальні особливості, прояви, фактори та механізми розвитку, зв'язок з іншими властивостями.

Таким чином, поняття об'єкту і предмету психологічного дослідження характеризуються тільки у взаємному зв'язку, тому що вони співвідносяться як загальне і часткове [2].

Завдання дослідження. Формулюються на основі аналізу вивчення об'єкта та поставленої мети і представляють собою етапи вирішення поставленої мети.

Загальнонаукові методи дослідження = емпіричні (експеримент, спостереження, опис) та теоретичні (аналіз, синтез, абстрагування, узагальнення, індукція, дедукція, пояснення, класифікація тощо), а також системний, функціональний, конкретно-соціологічний.

Методи психологічного дослідження – це сукупність засобів і прийомів вивчення фактів психічних явищ та проявів психічної діяльності. Основними методами психології є спостереження та експеримент.

Проведення наукового дослідження передбачає використання наступних методів: *теоретичний аналіз, систематизація та узагальнення наукової літератури з проблематики дослідження, спостереження, вивчення досвіду роботи, бесіди, анкетування, інтерв'ю, діагностичні методи, математичні методи обробки емпіричних даних*, тощо.

Наукова новизна та практичне значення.

Будь-яке наукове дослідження повинно містити певну новизну у вирішенні проблеми, що вивчається. Новизна дослідження може проявлятися:

1) у вивченні факторів, що раніше не вивчалися і які призводять до виникнення психічного явища

2) у виявленні зв'язків між психічними явищами або поняттями, що раніше не вивчалися

3) у вивченні зв'язків між психічними явищами на нових об'єктах

4) в перевірці ефективності певної апробованої методики в нових умовах.

Практична значимість дослідження полягає в можливості застосування отриманих результатів під час безпосередньої практичної діяльності психолога, і, загалом, отримані результати можуть бути використані під час вирішення практичних завдань певної сфери діяльності. Таким чином, практичне значення роботи полягає у можливостях наукового використання результатів дослідження або у рекомендаціях щодо їх використання. У курсовій роботі потрібно продемонструвати новітню, здобуту під час дослідження інформацію і можливості її використання в практиці [2].

1.2. Основна частина курсової роботи та її складові

Основну частину поділяють на теоретичну і практичну.

Програма дослідження. Представляє собою розроблений план дослідження, що презентує його логічну послідовність. Кожен з пунктів програми відображає зміст дослідження.

Робота над Розділом 1. Постановка завдань теоретичної частини дослідження. У теоретичній частині подається самостійно виконаний критичний аналіз опрацьованої студентом наукової літератури та виділяються теоретичні положення, які стануть вихідними при виконанні практичної частини. У цій частині також обґрунтовується необхідність здійснення експериментального дослідження.

Теоретична частина роботи повинна містити основні поняття проблеми, що досліджується, та мають відношення до емпіричного дослідження. В роботі повинні бути представлені всі поняття, які мають відношення до висунутої проблеми та всі змінні, що використовуються при формулюванні гіпотези та мети дослідження; характеристики психологічних та соціальних характеристик категорій людей, що вивчаються.

В роботі не досить формального визначення поняття (одним реченням). Для цього необхідно декілька абзаців. Визначення понять повинно бути конкретним, включати основні дослідницькі факти, раніше виявлені спеціалістами під час їх вивчення.

Аналіз психологічної літератури. Під час огляду літератури студент повинен продемонструвати ґрунтовне знайомство з працями з вказаної теми, вміння аналізувати та систематизувати джерела, критично їх оцінювати, давати порівняльну характеристику різних підходів до рішення поставленої проблеми різними авторами, вміння виділяти суттєве. Важливо розкрити сутність питань, що розглядаються, виділити головні ідеї у відповідності з поставленими завданнями та власною логікою розуміння проблеми.

На основі аналізу психологічної літератури з обраної теми та стану проблемної ситуації, виокремлюють коло питань, які необхідно охопити при розгляді цієї теми. Як правило, у курсовій роботі їх має бути декілька. Вони певним чином повинні бути узгоджені з темою, метою, об'єктом та предметом дослідження.

Вміння читати і занотувати прочитане – необхідна риса й ознака інтелектуальної праці, що формується в ході підготовки курсової роботи, статей тощо. Збирання матеріалу, як підготовчий етап до написання роботи проходить такі стадії: пошук наявності літератури в бібліотеці, реєстрування бібліографії (перелік книг, журналів, статей із вказівкою вихідних даних; покажчик використаної літератури, який повинен бути складений в кінці написання курсової роботи), відбір літератури за змістом, конспектування.

Для ширшого використання бібліографічних покажчиків сучасний інформаційний простір доповнився базами і банками даних Інтернет-видань (психологічних Інтернет-сайтів), які включають як наукову, так і публіцистичну інформацію.

Завдання щодо огляду літератури:

- ознайомлення з матеріалами за темою курсової роботи, відбір основних, фундаментальних робіт (дисертацій, науково-прикладних статей у фахових виданнях (вітчизняних і зарубіжних);
- виявлення основного кола науковців, які досліджували тему, вивчення їх внеску в розробку проблеми.

Збирання теоретичного матеріалу не повинно проходити безсистемно. Разом з керівником вибираються напрямки пошуків:

1) виявлення джерельного матеріалу, який містить загальні положення по психологічній темі в енциклопедії, психологічному словнику, підручниках з дотичних психологічних дисциплін;

2) пошуки методологічної, теоретичної та критичної літератури: збірники праць відомих психологів, статті в психологічних журналах;

3) підбір праць на аналогічну тему (під час пошуків джерел необхідно з'ясувати стан вивченості обраної теми сучасною психологічною наукою, щоб не повторювати в роботі загальновідомі істини та точніше визначити основні розділи свого дослідження).

У Розділі 1, як правило, це теоретичний аналіз наукової літератури з обраної проблеми, де може бути представлено власну модель досліджуваного явища, узагальнені таблиці, схеми, куди ви можете включити формулювання досліджуваної проблеми, але в більш широкому контексті. Іншими словами, назва та зміст першого розділу мають відображати те предмет-об'єктне відношення, про яке йшлося вище. Так, якщо тема вашого дослідження «Формування психологічного здоров'я особистості в підлітковому віці», то назва першого розділу може бути такою: РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ПІДХОДИ ДО ПРОБЛЕМИ ПСИХОЛОГІЧНОГО ЗДОРОВ'Я ОСОБИСТОСТІ ШКОЛЯРА

1.2.1. Норми академічної доброчесності при виконанні завдань теоретичного аналізу теми курсової роботи

При виконанні роботи студенти повинні дотримуватись принципів академічної доброчесності [4]. Завдання студент має виконувати самостійно. Необхідно дотримуватись етики цитування, давати покликання на використані джерела, подавати достовірну інформацію про виконану роботу та її результати. У разі виявлення порушення академічної доброчесності, зокрема академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації, не допускається до

захисту, а якщо такі факти були виявлені під час захисту, завдання оцінюється на «незадовільно». Керівник роботи контролює дотримання студентами принципів академічної доброчесності та не допускає їх порушення.

Академічна доброчесність є одним із принципів освітньої діяльності, про що йдеться у частині першій статті 6 Закону України «Про освіту». Система та механізми забезпечення академічної доброчесності – можлива складова система забезпечення якості в закладах освіти (внутрішньої системи забезпечення якості освіти) (частина третя статті 41 названого Закону). Дотримуватися принципу академічної доброчесності при виконанні вимог освітньої програми – обов'язок здобувача освіти (частина третя 29 статті 53 Закону). А педагогічні, науково-педагогічні та наукові працівники, згідно з частиною другою статті 54 Закону, зобов'язані «дотримуватися академічної доброчесності та забезпечувати її дотримання здобувачами освіти в освітньому процесі та науковій діяльності». Академічній доброчесності присвячено статтю 42 Закону. Зокрема, у ній дано визначення академічної доброчесності (частина перша): «академічна доброчесність – це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень», окреслено, що передбачає дотримання академічної доброчесності педагогічними, науково-педагогічними та науковими працівниками (частина друга) та здобувачами вищої освіти (частина третя), описано, що вважається порушенням академічної доброчесності (частина четверта): академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво та необ'єктивне оцінювання, Академічний плагіат.

Різновиди плагіату:

- дослівне запозичення текстових фрагментів без оформлення їх як цитат з посиланням на джерело (в окремих випадках некоректним вважають навіть використання одного слова без посилання на джерело, якщо це слово використовують в унікальному значенні, наданому цим джерелом);

- використання інформації (факти, ідеї, формули, числові значення тощо) з джерела без посилання на це джерело;

- перефразування тексту джерела у формі, що є близькою до оригінального тексту, або наведення узагальнення ідей, інтерпретацій чи висновків з певного джерела без посилання на це джерело;

- подання як власних робіт (дисертацій, монографій, навчальних посібників, статей, тез, звітів, контрольних, розрахункових, курсових, дипломних та магістерських робіт, есе, рефератів тощо), виконаних на замовлення іншими особами, у тому числі робіт, стосовно яких справжні автори надали згоду на таке використання.

Підкреслено, що «відсутність належних посилань є основною ознакою академічного плагіату». Помилки цитування, до яких автори глосарію відносять:

- відсутність лапок при використанні текстових фрагментів, що запозичені з інших джерел, за наявності коректного посилання на це джерело;

- посилання на інше джерело;

- неправильне оформлення посилання, що ускладнює пошук джерела [3].

1.3. Змістова характеристика психодіагностичної складової курсової роботи

Розділ 2. в курсовій роботі.

Полягає у розробці програми експериментальної частини дослідження:

- етапи дослідження
- підбір та обґрунтування вибору методик з досліджуваної теми
- проведення методики експериментального дослідження
- кількісна та якісна обробка отриманих даних

- встановлення загальних характеристик (параметрів) об'єкту дослідження
- формування висновків та рекомендацій за результатами досліджень.

Метод дослідження – спосіб, з допомогою якого вивчається психічне явище, наприклад: тести, опитувальники, анкети, інтерв'ю, бесіда, спостереження, констатуючий та формуючий експеримент тощо.

Методика дослідження. Демонструє те, як (яким способом, шляхом, якими прийомами) слід реалізовувати рішення завдань дослідження в кожному з пунктів програми.

Результати дослідження. Кількісна та якісна обробка отриманих дослідником даних. Містять узагальнення отриманих результатів дослідження та основних закономірностей досліджуваних явищ, процесів, зокрема нових – раніше невідомих.

Висновок та рекомендації. Містять основні найбільш значущі результати проведеного дослідження. Рекомендації вказують на шляхи, методи, форми практичного використання результатів.

Зміст **Розділу 2** визначається метою та завданнями курсової роботи, викладеним у Вступі. Розділ може містити 2-3 пункти (параграфи), що послідовно описуються. Зокрема,

2.1. Методи та методика дослідження психічного явища (відповідно до теми).

2.1.1 Визначення основних факторів, які впливають на досліджуване психічне явище...

2.1.2. Відбір та систематизація критеріїв для оцінки ...

2.1.3. Визначення специфічних умов застосування методів та критеріїв (оцінки, відбору тощо)

2.1.4. Встановлення ступеня відповідності умовзавданням ...

2.1.5. Визначення залежності ефективності певного процесу від певних перемінних/від різних факторів.

Наступним кроком в організації дослідження є подальша деталізація питань в методиці дослідження, яка спрямована на реалізацію вище вказаної програми. Найменування кожного пункту програми дослідження повинне відображати зміст досліджень, які по ньому проводяться. За своєю сутністю пункти програми є результатами редукції (зведення) конкретних експериментальних задач до окремих питань, спрямованих на їх вирішення, а за змістом відображають причинно-наслідкові залежності, які повинні бути встановлені або підтверджені в результаті проведення досліджень.

Практична частина містить опис виконання дослідницького завдання та аналіз його результатів. Під час опису результатів емпіричної роботи доцільно спочатку дати їх загальну оцінку, а далі перейти до більш детального опису отриманих даних. Краще перерахувувати отримані дані впорядковано.

Результати емпіричного дослідження повинні передусім бути представлені в числових значеннях, що вимірювалися. В тексті роботи не потрібно наводити формули для підрахування типових статистичних критеріїв та описувати процедуру їх підрахування. Досить вказати використані критерії та зазначити джерело, з якого вони запозичені.

Якщо вибірка дослідження невелика, то надається детальний опис індивідуальних показників учасників (потрібно дотримуватися етичного принципу конфіденційності під час представлення результатів). Викладання результатів емпіричного дослідження доцільно представляти наступним чином: «Розглянемо результати, які отримані за допомогою методики.... Вони представлені в таблиці Як видно з таблиці..., досліджувані...характеризуються.... Таким чином, можна зробити висновок, що.....».

Потрібно дотримуватися конфіденційності у викладанні отриманих результатів. Типовою формою в дослідженні є використання імені та ініціалів досліджуваного. Наприклад: «...досліджений Андрій К. продемонстрував...»

2.1. Методи та методика дослідження проблеми

У пункті 2.1 пояснюється, які методи та методики існують для вивчення психологічного явища, що досліджується. Пояснюється, чому вибрані саме такі методи. При цьому зазначають посилання на дослідження інших авторів, надійність та відповідність (релевантність) методів тим теоретичним викладкам, які автор-студент зробив у Розділі 1.. Якщо методики стандартизовані і широко розповсюджені, то можна обмежитися посиланням на автора методики і джерело, звідки вона взята. Але, якщо розроблена власна методика: опитувальник чи план бесіди, то доцільно їх привести повністю.

Методика містить в собі характеристику (опис) об'єкта та предмету дослідження, виклад методів дослідження, вказівку на кількість дослідів з точки зору валідності; умови проведення дослідження (лабораторні або природні умови), вказівки про прилади, апаратуру для дослідження; дані про способи виміру та фіксації результатів; порядок проведення досліджень; способи обробки та оформлення експериментальних даних.

Методика дослідження складається в безособовій формі в теперішньому часі. Якщо ж дослідження проводиться за відомою методикою, то необхідно вказувати тільки її основні положення. Нижче наведено загальний порядок викладу і змісту записів методики експериментального дослідження.

Мета проведення експерименту:

- а) ставиться мета проведення дослідження з даного пункту програми;
- б) вказуються найбільш загальні методи та способи проведення дослідів (як правило, за посиланням на вже відомі, існуючі).

Для збору даних можуть використовуватися такі методи як спостереження, експеримент, опитування, тестування, аналіз документів. Необхідно пам'ятати, що кожний з них має певні переваги і недоліки. Для забезпечення ясності і вірогідності наукових висновків, важливо вже на ранніх стадіях дослідження точно визначити змінні (незалежні і залежні), які будуть вивчатися, та які показники і в яких умовах будуть реєструватися, а також підставою для яких висновків будуть слугувати. Плануючи методики і процедури експериментального дослідження, важливо звертати увагу на їх валідність та надійність. Використання психодіагностичних методик потребує знання умов їх розробки та попередньої апробації.

Методи та психотехніки, що рекомендується застосовувати:

- метод психологічного аналізу усієї біографічної інформації, враховуючи інформацію про стан здоров'я, особливості народження та інформацію про батьків, специфіку обставин життя і сімейних стосунків, генетичні вади тощо;
- методи тестового психодіагностичного обстеження досліджуваних, в тому числі дітей у присутності батьків, якщо є така необхідність;
- метод психологічного спостереження за дитиною або дорослою людиною - клієнтом, що потребує психологічної допомоги;
- метод психологічного аналізу та спостереження за комунікативною та ігровою діяльністю клієнтів різних вікових груп, враховуючи специфіку запита на психологічну допомогу;
- метод психологічного аналізу навчальної або трудової діяльності, враховуючи специфіку запиту, труднощів, конфліктів та проблем у діяльності.

Важливе значення має достатній досвід практичного застосування відповідної психодіагностичної методики. Особливо це стосується проєктивних і ряду інших методик, що використовують контент-аналіз, інтуїтивні або нестандартні процедури аналізу та інтерпретації результатів, які залежать від експериментатора, його стану.

Алгоритм здійснення психодіагностичної складової:

1. *Відбір психодіагностичних методик відповідно до мети дослідження.* Проводиться вивчення і аналіз методичної літератури з метою скласти блок з необхідної і достатньої кількості методик, адекватних меті дослідження. Відбір методик проводиться за критеріями валідності, надійності, наявності відповідних статевовікових норм і інших психометричних показників.

Рекомендується застосування не менше трьох методів дослідження через застосування суб'єктивного, об'єктивного та проєктивного підходів та відповідних методик спостереження, тестових методик та проєктивних технік.

2. *Планування процедури психодіагностичного обстеження.* При плануванні процедури обстеження повинні враховуватися чинники, що впливають на об'єктивність і достовірність отримуваних результатів: форма обстеження (групове або індивідуальне), величина групи, умови обстеження (приміщення, освітленість, розсадження групи і так далі), підготовка бланків відповідей і ін. матеріалів, фіксація часу виконання завдань), послідовність виконання завдань, прийоми встановлення контакту з респондентами, особливості інструктажу респондентів, контроль за правильністю виконання інструкції респондентами, форма повідомлення результатів дослідження респондентам.

3. *Формування вибірки респондентів.* Формування вибірки респондентів проводиться з урахуванням принципів, що забезпечують репрезентативність вибірки за статтю, віком, соціальному статусу, особливостям поведінки, кількісному складу і так далі.

Важливо враховувати стать, вік, соціальний стан, рівень освіти, стан здоров'я, індивідуально-психологічні особливості досліджуваних і інші параметри, які можуть вплинути на результати. Вибірка повинна моделювати генеральну сукупність, тобто бути репрезентативною стосовно всієї досліджуваної категорії людей. Для цього вона повинна бути випадковою або спеціально підбраною так, щоб представляти основні типи досліджуваних.

Висновки дослідження повинні поширюватися на всіх членів досліджуваної групи людей, а не тільки на представників цієї вибірки. Досліджуваних необхідно правильно розподілити щодо різних умов дослідження, важливо забезпечити еквівалентність експериментальної й контрольної груп. На цьому етапі роботи необхідне суворе дотримання норм професійної етики психолога.

Чисельність вибірки досліджуваних для емпіричного дослідження або практичної психологічної роботи повинна забезпечувати доказовість положень, які захищаються в роботі. Кількість досліджуваних в окремій групі (експериментальної або контрольної) у більшості експериментальних досліджень варіює від 1 до 100. Виходячи з методів математичної обробки, рекомендується, щоб чисельність порівнюваних груп була не менш 30-35 людей.

На цьому етапі роботи необхідне суворе дотримання норм професійної етики психолога.

4. *Підготовка психодіагностичних методик до обстеження.* Визначається необхідна кількість наборів стимульного матеріалу, бланків для відповідей і іншого обладнання.

5. *Проведення психодіагностичного обстеження.* При проведенні обстеження фіксуються всі відхилення від запланованих параметрів, а також незаплановані чинники, які здатні вплинути на результати дослідження. Найважливішими параметрами при проведенні обстеження є характер контакту дослідника з респондентами, ставлення респондентів до дослідження і особистості психолога-діагноста [2; 3; 5].

2.2. Результати дослідження

Відображають наступні позиції:

Характеристика об'єкта дослідження:

- коротко описують об'єкт та предмет дослідження, вказуючи їх логічні взаємозв'язки
- уточнюються необхідні умови, які визначають глибину, об'єм та широкую експериментального дослідження

- обґрунтовуються обмежувальні вимоги та критерії оцінки результатів окремих дослідів

Місце та умови проведення дослідів:

- описується місце та умови проведення дослідів
- фіксуються постійні характеристики (ознаки, показники, параметри) предметів або предмету дослідження
- встановлюється діапазон варіювання незалежних змінних характеристик (залежних змінних) в досліді.

Методи виміру (або оцінки) певних величин:

- вказуються методи вимірювання, спостереження, розрахунків чи оцінки величин, які необхідно визначити (з посиланням при використанні вже відомих)

- описують оригінальні (розроблені автором) методи вимірювання, спостереження, розрахунки та оцінки

- обґрунтовують або вказують передбачувану точність визначення вимірюваних величин (або шкалу оцінок).

Порядок проведення дослідів:

- викладають порядок проведення дослідів, як послідовність дій
- вказують форму запису первинних даних результатів вимірів чи спостережень (журнал, таблиця, діаграма, анкета тощо).

Методи та порядок обробки отриманих даних:

- описують методи обробки результатів (статистичний, логічний, тощо)
- вказують передбачувану форму їх представлення (таблиці, графіки, діаграми, гістограми тощо)
- описують/інтерпретують/тлумачать отримані числові дані.

Висновки. Головна їх мета проаналізувати проведену теоретичну та дослідницьку роботу. Висновки подаються у вигляді окремих лаконічних положень – у тезовому вигляді. Дуже важливо, щоб вони відповідали поставленій меті, завданням курсової роботи.

У висновках необхідно узагальнити основні наукові та практичні результати досліджень та бажано вказати рекомендації з практичного використання результатів дослідження, а також зазначити проблеми, що залишилися невирішеними і потребують подальшого дослідження. Кожен з висновків – це чітка відповідь на поставлене в дослідженні завдання.

У кінці кожного розділу формулюють висновки із стислим викладом наведених у розділі наукових і практичних результатів, що дає змогу вивільнити загальні висновки від подробиць. Рекомендований обсяг висновків після Розділів 1 та – 2, не більше 1,5- 2 сторінок.

Загальні висновки вміщують безпосередньо після викладення змісту роботи. Бажано, щоб у розділі ВИСНОВКИ було не більше ніж 5-7 загальних висновків, які дозволили б оцінити важливі досягнення роботи, яку здійснено студентом. Особливе значення мають висновки з емпіричної частини роботи.

Основна вимога до висновків : не повторювати змісту вступу, основної частини роботи і висновків, зроблених у розділах. Треба відмітити, чи виконані завдання дослідження, чи підтвердилась гіпотеза (якщо така була). Після цього потрібно сформулювати 4 - 5 висновків.

Ілюстрації можна подавати у тексті або оформляти у вигляді Додатків.

РОЗДІЛ 2. ОФОРМЛЕННЯ ТА БІБЛІОГРАФІЯ

2.1. Вимоги до оформлення курсової роботи з психології

Перед тим як друкувати курсову роботу, слід старанно ще раз перевірити, уточнити назви розділів (глав), підрозділів (параграфів), таблиць, послідовність розміщення матеріалу, звірити цифрові дані, обґрунтованість і чіткість формулювань, висновків та рекомендацій.

До формулювань заголовків (назв) розділів (глав) і підрозділів (параграфів) курсової роботи висуваються такі основні вимоги: стислість, чіткість і синтаксична різноманітність у побудові речень (з переважанням простих, поширених), послідовне та точне відображення внутрішньої логіки змісту роботи.

Вимоги до оформлення курсової роботи з психології:

1. Нумерація сторінок – у правому верхньому куті, починаючи з 3-ї сторінки (ВСТУП). Титульна сторінка і зміст враховуються, але не нумеруються.

2. Кожен розділ починається з нової сторінки.

3. Назву розділу друкуємо великими літерами, а назви підрозділів – малими.

4. Список використаної літератури (бібліографію) подаємо за алфавітом у такому порядку: законодавчо-нормативні акти (згруповані у хронологічному порядку); наукова література: книги, монографії, статті з журналів та газет, словники (згруповані в алфавітному порядку); твори зарубіжних авторів, записані мовою оригіналу; матеріали з Інтернету.

5. Посилання на літературні джерела слід зазначати в тексті курсової роботи в квадратних дужках [1,38-42].

6. Якщо в роботі наведено статистику (цифровий матеріал), то також повинні бути посилання на джерело.

7. Зміст подається на початку роботи.

8. В кінці заголовків (Вступ, Висновки, назви розділів і підрозділів) крапку не ставлять.

9. Робота повинна бути охайно виконаною.

Загальний обсяг курсової роботи – 25-30 стор. комп'ютерного тексту. Шрифт – Times New Roman, 14 пт.; інтервал – 1,5; абзацний відступ – 1,25 см.; вирівнювання – по ширині. Розміри полів: ліве – 30 мм, праве – 15 мм, верхнє – 20, нижнє – 20 мм.

Бібліографія містить список опрацьованих студентом вітчизняних та зарубіжних джерел з теми дослідження, на які зроблено посилання в тексті роботи.

Оформлення додатків. Додатки – це обов'язкова і важлива частина курсової роботи з психології. Робота може мати один чи кілька додатків, які не входять в обсяг роботи. В додатки доцільно включати опис громіздких методик, зразки анкет, тестів, таблиці, де підсумовані і систематизовані експериментальні дані, а також відповіді респондентів на питання анкети, учнівські твори, малюнки, статистичні розрахунки тощо.

У тексті курсової роботи слід робити посилання на додатки, коли ви хочете проілюструвати те чи інше положення. Приклад. Критерії оцінювання видів наукової діяльності при виконанні курсової роботи розміщені у додатках (Додаток А). Додатки нумеруються (1,2,3,4...) або позначаються послідовно великими літерами української абетки за винятком Г, Є, І, Ї, О, Ч, Ї. Наприклад: Додаток А або Додаток І.

Усі додатки повинні мати назву, що відповідає їх змісту. Нумерація аркушів з додатками продовжує загальну нумерацію сторінок основного тексту роботи. Кожний додаток повинен починатися з нової сторінки. За необхідності текст додатків може поділятися на розділи, підрозділи, пункти і підпункти, які слід нумерувати в межах кожного додатка. У цьому разі перед кожним номером ставлять позначення додатка (літеру) і крапку. Наприклад: А.2. – другий розділ додаток А; Д.4.1.4 – підпункт 4.1.4 додатка Д. Тексти, ілюстрації, таблиці, формули та рівняння, що є у тексті додатка, слід нумерувати [5].

2.2. Мова і стиль курсової роботи [6]

У науковій праці має бути дотримана єдність стилю викладу, забезпечена орфографічна, синтаксична, стилістична грамотність відповідно до норм сучасної української мови, а також наукова лексика (слова характерні для наукового стилю). Найбільш уживані функціонально-лексичні приклади:

- послідовність викладу думки – передусім; спочатку; з одного боку, з іншого боку; по-перше, по-друге, по-третє; водночас; далі; після того як; нарешті; насамкінець; наостанку;

- причинно-наслідкові відношення – оскільки; водночас; тому; з огляду на те, що; завдяки тому, що; у зв'язку з тим, що; зважаючи на те, що; через те, що; окрім того; якщо ..., то; таким чином; внаслідок; у результаті; зважаючи на викладене вище; з огляду на те, що; це спричиняється тим, що;

- засіб зв'язку – такий; названий; зазначений; даний; цей;

- доведення – дійсно, насправді, очевидно;

- протиставлення – з іншого боку; втім; навпаки; в той самий час; проте; але; однак;

- ступінь вірогідності результатів – дійсно; очевидно; звісно; безумовно, звичайно; звісно; адже; безперечно; певно; певна річ; як видно; ймовірно; мабуть; можливо;

- перелік – по-перше, по-друге, по-третє; на першому етапі, на другому етапі; далі; нарешті. Якщо перелік містить логічно завершені фрази, то їх розпочинають з великих літер, позначають арабськими цифрами і відокремлюють одна від одної крапками і абзацними відступами. Для виділення переліку у формі незакінчених фраз: наводять кожну фразу з малої літери; позначають арабськими цифрами чи маркерами; відокремлюють одну фразу від іншої крапкою з комою; елементи переліку узгоджують із вихідною фразою, яку не рекомендується переривати на сполучнику чи прийменнику (із, що, як, на, в та ін.).

- узагальнення, висновок, підсумовування – таким чином; зауважимо; відтак; узагальнюючи сказане; звідси; зважаючи на викладене вище; підбиваючи висновок; отже; з розглянутого можна зробити такі висновки;

- переказ, вказівка на джерело чи автора думки – ... стверджував, що ...; ... зазначав, що ...; згідно концепції ...; з точки зору ...; ... дійшов висновку, що ...; автор виокремлює (виділяє, узагальнює, пропонує, наголошує, рекомендує, зазначає, вважає); за словами ...; на думку ...; за даними ...; трактування поняття ... детально викладено в праці ...; як стверджує ...; тестування проводили за методикою, розробленою ...; спираючись на висновки ..., можна стверджувати, що ... У випадку висловлювання власних думок замість «я» вживають «ми» (на наш погляд; з нашого погляду; ми вважаємо, що), а також використовують виклад від третьої особи (на думку автора/опонента, автор вважає), речення з пасивним станом (у ході дослідження розроблено, уточнено, проаналізовано, узагальнено) тощо;

- цитування – ... зазначав/зазначає (підкреслював/підкреслює, писав/пише, зазначав/зазначає); як підкреслює ... : «...»; на думку ... : «...»; ... зазначав з цього приводу: «...»; «...», – описує ... , – ...»; «...», – зазначає ... , – ...»; ... вважає, що «...»; іншу точку зору знаходимо в ... : «...»; ... дотримується іншої точки зору, згідно з якою «...»; згідно з уявленнями ... : «...»; згідно з ... : «...»;

- найбільш уживані скорочення – р. – рік; pp. – роки (але 90-ті роки); ст. – століття; м. – місто; т. – том; с. – сторінка; див. – дивись; табл. – таблиця; рис. – рисунок; та ін. – та інше; і т. п. – і тому подібне; і т.д. – і так далі; тис. – тисяча; млн – мільйон; млрд – мільярд (останні два скорочення пишуться без крапки);

- слова-маркери до анотацій/висновків тощо:

Акцентовано (увагу на)	Запропоновано заходи щодо...
Апробовано підхід	Зафіксовано
Аргументовано, що	Здійснено
Безпосередньо у Києві	Знайдено
Введено в науковий обіг	Зосереджено увагу
Вдосконалено	Зроблено висновок
Виведено формулу	З'ясовано
Вивчено вплив	Модифіковано
Виділено операції	На базі
Визначено методика, перспективи, шляхи, складові, умови, орієнтацію...	На конкретних прикладах На основі узагальнення
Викладено заходи, аспекти, авторську інтерпретацію, схему, методика...	На підставі теоретико-емпіричних досліджень проаналізовано
Виконано порівняльний аналіз	Наведено
Використано документи, акти...	Надано оцінку
Вирішено проблему	Обговорено необхідність, неможливість, принципи роботи
Висвітлено питання, проблеми, досвід, роль...	Обрано метод... Обраховано... Обумовлено
Висновки дослідження про ...можна використовувати	Представлено... Продемонстровано...
Висунуто пропозиції	Прослідковано
Виходячи з цього	Простежено проблеми, методи...
Виявлено чинники	Реалізовано методика
Відмічено	Рекомендовано
Віднайдено матеріали	Оцінено
Відображено	Розглянуто особливості, підходи...
Впродовж	Розкрито зміст, суть, поняття...
Враховано	Розроблено
Встановлено можливість, критерії...	Синтезовано... Систематизовано...
Доведено високу ефективність...	Створено... Сформовано....
Досліджено вплив, властивості	У ході експерименту обґрунтовано
Досягнуто	Установлено тенденції
За результатами спостережень	Уточнено сутність поняття

РОЗДІЛ 3. ЗАХИСТ КУРСОВОЇ РОБОТИ

3.1. Критерії оцінювання курсової роботи

Під час оцінювання курсової роботи приймається до уваги наступне:

1. Актуальність і новизна викладеної проблеми.
2. Вірний опис методологічного апарату дослідження.
3. Наявність усіх складових частин дослідження.
4. Повнота розкриття основних аспектів проблеми в огляді літератури.
5. Логічність та послідовність в розкритті теми.
6. Досягнення мети та вирішення завдань дослідження.
7. Адекватність методів і методик дослідження завданням роботи.
8. Повнота опису плану організації та методів проведення дослідження.
9. Повнота представлення результатів дослідження.
10. Якість інтерпретації результатів дослідження.
11. Аргументація та доказовість висновків.
12. Літературне, технічне і естетичне оформлення роботи.

№	Критерії оцінювання	Рівень відповідності критерію (бали)
1.	Відповідність назви змісту роботи	0-3 (низький), 4-7 (достатній), 8-10 (високий)
2.	Обґрунтованість актуальності дослідження	0-3 (низький), 4-7 (достатній), 8-10 (високий)
3.	Правильність визначення мети, об'єкта і предмета дослідження	0-3 (низький), 4-7 (достатній), 8-10 (високий)
4.	Змістовна відповідність теоретичної Використання нової літератури для аналізу проблеми у теоретичній частині	0-3 (низький), 4-7 (достатній), 8-10 (високий)
5.	Змістовна відповідність практичної частини роботи	0-3 (низький), 4-7 (достатній), 8-10 (високий)
6.	Адекватність методів та методик дослідження	0-3 (низький), 4-7 (достатній), 8-10 (високий)
7.	Повнота висновків та рекомендацій	0-3 (низький), 4-7 (достатній), 8-10 (високий)
8.	Дотримання орфографічних, синтаксичних та стилістичних (наукова мова) правил писемної мови	0-3 (низький), 4-7 (достатній), 8-10 (високий)
9.	максимально повний список використаних джерел	0-3 (низький), 4-7 (достатній), 8-10 (високий)
10.	Відповідність вимог оформлення роботи	0-3 (низький), 4-7 (достатній), 8-10 (високий)
11.	Наукова компетентність у відповідях на запитання при захисті дослідження	0-3 (низький), 4-7 (достатній), 8-10 (високий)

Курсова робота, яка оцінена на захисті оцінкою «незадовільно», за рішенням комісії може бути направлена на повторний захист з доопрацюванням. Термін її виконання встановлює деканат як ліквідацію академічної заборгованості.

**Переведення даних 100-бальної шкали оцінювання у оцінки
за національною шкалою та шкалою ЄКТС**

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Оцінка «**відмінно**» виставляється, якщо:

- зміст роботи відповідає обраній темі;
- робота виконана самостійно, має творчий характер і певну новизну;
- наявний літературний огляд обраної проблеми;
- тема розкрита глибоко, всебічно, виклад матеріалу логічний;
- правильно і адекватно використовується наукова термінологія;
- стиль викладу - науковий;
- виклад матеріалу українською мовою;
- робота оформлена відповідно до встановлених вимог, наявний відповідний науковий апарат (посилання), максимально повний список використаних джерел і літератури.

Оцінка «**добре**» виставляється, якщо:

- в теоретичній частині поверхово проаналізовано літературні джерела;
- елементи новизни та практичного значення чітко не розкрито;
- недостатньо використано інформаційні матеріали;
- виклад матеріалу логічний;
- робота оформлена у межах вимог.

Оцінка «**задовільно**» ставиться, якщо:

- нечітко сформульована мета роботи, теоретичний розділ має виражений компілятивний характер;

- методики емпіричної частини підібрано невдало, добір ілюстративних матеріалів не завжди обґрунтований;

- заходи і пропозиції роботи містяться в теоретичному розділі, обґрунтовані непереконливо;

- є зауваження щодо оформлення роботи.

Оцінка «**незадовільно**» ставиться у тому разі, якщо:

- нечітко сформульована мета роботи;
- розділи погано пов'язані між собою;
- відсутній критичний огляд сучасних літературних джерел;
- аналіз виконаний поверхово, обґрунтування неповне
- мають місце недоліки в оформленні роботи;
- відповіді на питання під час захисту неточні або неповні.

3.2. захист курсової роботи

Курсова робота оцінюється керівником, а її захист відбувається на кафедрі перед комісією, до складу якої входять викладачі кафедри психології, або під час наукової студентської конференції у формі тезової доповіді щодо результатів дослідження.

До захисту курсової роботи студент допускається, якщо він здав роботу на перевірку, виконав вказівки керівника щодо можливих помилок в своїй роботі і отримав дозвіл на її захист.

На захист студент заздалегідь готує коротке повідомлення (5-10 хв.), де викладає мотиви вибору теми курсової роботи з психології; повідомляє, хто з учених досліджував дану проблему; характеризує висунуту гіпотезу, поставлені завдання, предмет і методи дослідження; узагальнює отримані результати і робить висновки. За необхідності, студент готує необхідні наочні матеріали, презентацію. Після цього студенту ставлять запитання не лише керівник, а й усі присутні. Під час захисту враховується рівень сформованості в студента вміння робити усне наукове повідомлення й давати аргументовані відповіді на запитання за темою роботи.

Результати захисту курсової роботи з психології оцінюються за кредитно-модульною системою згідно з критеріями, які розміщені в Додатках. Звертається увага на змістовний аспект викладу матеріалу (логічність і послідовність, повнота та новизна у використанні наукових джерел, загальна грамотність та відповідність стандартам і прийнятим правилам), а також на текст роботи, список літератури і додатки, на зовнішнє оформлення титульного аркуша.

Після закінчення захисту всіх робіт студентів, члени комісії на закритому засіданні обговорюють результати та оцінюють якість курсових робіт щодо відповідних критеріїв у їх баловому еквіваленті. Потім прилюдно оголошуються результати та відповідні коментарі.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Марцин В.С., Міценко Н.Г., Даниленко О.А. та ін. Основи наукових досліджень Навчальний посібник / Л. : Ромус-Поліграф, 2002. – 128 с.
2. Курсова робота з психології. Методичні рекомендації для студентів всіх форм навчання (за кредитно-модульною системою). – Суми : СумДПУ ім. А.С. Макаренка, 2010. – 76 с.
3. Курсова робота з психодіагностики та основ психокорекції у системі професійної підготовки психолога: методичні рекомендації // укладач доцент кафедри практичної психології Шестоपालова Олена Петрівна. – КДПУ, 2021. – 61 с.
4. ПОЛОЖЕННЯ ПРО АКАДЕМІЧНУ ДОБРОЧЕСНІСТЬ В «УЖГОРОДСЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ». ЗАТВЕРДЖЕНО Вченою радою ДВНЗ «УжНУ». Протокол № 3 від 23.02.2017 року. <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/12223>
5. Курсові роботи з психології: навчально-методичний посібник / Автори-укладачі: Л.А.Данилевич, С.Ю.Діхтяренко. – Умань: ПП Жовтий, 2017. – 107 с.
6. Староста В.І. Курсові роботи: підготовка, оформлення, захист. Навчально-методичний посібник для студентів спеціальності «Початкова освіта». Ужгород: ДВНЗ «УжНУ», 2022. – 40 с.
7. Музика О.Л. Курсові роботи з психології: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. – 2-ге вид., перероб. і доп. – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2007. – 104 с.
8. Євдокимова Н. О. Методичні рекомендації щодо написання курсових робіт : методичні вказівки / Н. О. Євдокимова, А. А. Жданова. – Миколаїв : Іліон, 2020. – 56 с.
9. Католик Г. Психодіагностика у презентаціях, таблицях, схемах : навчально-методичний посібник / Галина Католик, Вікторія Багрій. – Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2021. – 301 с. URL: <http://dspace.lvduvs.edu.ua/handle/1234567890/4339>
10. Методичні рекомендації до написання та захисту курсових робіт із курсу «Загальна психологія» для студентів підготовки бакалавра, галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки», спеціальності 053 «Психологія», за освітньою програмою «Психологія» / Мітлош А.В, Федотова Т.В. – Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки, 2018.– 26 с.

ДОДАТКИ

Додаток 1

Зразок заяви про вибір теми курсової роботи

Завідувачу кафедри
наук про здоров'я
проф. Слабкому Г.О.

студента (ки) 2 курсу
денної/ заочної форми навчання
спеціальності 053 Психологія
ОП «Клінічна психологія»
ПІБ

ЗАЯВА

Прошу затвердити тему моєї курсової роботи «_____»
і призначити науковим керівником

_____ (прізвище, ім'я, по батькові викладача).

Дата

Підпис

Завдання курсової роботи

Кафедра наук про здоров'я
«Затверджую»
зав. кафедрою проф. Слабкий Г.О.
підпис

Завдання курсової роботи

1. Тема курсової роботи _____

2. Керівник (прізвище та ініціали, вчений ступінь, посада)

3. Студент (прізвище та ініціали, курс, факультет)

4. Перелік питань, що розроблятимуться

5. Термін виконання і форми контролю

№	Заплановано	Термін виконання	Форма контролю

Студент (підпис) прізвище та ініціали _____

Керівник (підпис) прізвище та ініціали _____

Дата видачі завдання _____

**ПОЛОЖЕННЯ ПРО АКАДЕМІЧНУ ДОБРОЧЕСНІСТЬ
В «УЖГОРОДСЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ»
ЗАТВЕРДЖЕНО Вченою радою ДВНЗ «УжНУ»
Протокол № 3 від 23.02.2017 року**

2.2.4. дотримання правил посилання на джерела інформації у разі використання відомостей, написання методичних матеріалів, наукових робіт тощо;

2.3.5. використовувати у навчальній або дослідницькій діяльності лише перевірені та достовірні джерела інформації та грамотно посилатися на них;

2.3.6. не фальсифікувати інформацію, результати досліджень з їх наступним використанням у науковій роботі;

2.3.9. нести відповідальність за порушення академічної доброчесності.

4.1. Науково-педагогічні працівники, здобувані вищої освіти зобов'язані в процесі своєї діяльності дотримуватися принципу академічної доброчесності та етичних норм наукової діяльності.

4.2. Порушенням етичних норм наукової діяльності є:

4.2.1. виконання на замовлення та (або) продаж академічних текстів (контрольних, курсових, дипломних робіт, дисертаційних досліджень і навчальної літератури);

4.2.2. порушення методики виконання досліджень;

4.2.3. академічна фальсифікація та фабрикація; публікація вигаданих результатів досліджень; 4.2.4. приписування результатів колективної діяльності одній або окремим особам без узгодження з іншими учасниками авторського колективу або внесення до списку авторів наукової чи навчально-методичної праці осіб, які не брали участь у створенні наукового продукту;

4.2.5. оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості), та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства, без належного оформлення посилань;

4.2.6. надання завідомо неправдивої інформації стосовно власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу, у тому числі при заповненні анкети для рейтингування науково-педагогічних працівників.

4.3. Використання запозичених текстів у письмових роботах допускається за умови, що зазначені всі джерела запозичень. Перевірці на академічний плагіат підлягають:

4.3.1. дисертаційні роботи і автореферати. Організацію перевірки здійснюють голови спеціалізованих рад;

4.3.2. навчальні (курсів роботи (проекти), реферати тощо) та кваліфікаційні (дипломні роботи, (проекти)) роботи здобувачів вищої освіти ступенів «бакалавр» і «магістр», науково-методичні праці (підручники, навчальні посібники, конспекти лекцій), монографії та інші роботи, що вимагають рекомендації Вченої ради «УжНУ» до видання. Організацію перевірки вищезазначених матеріалів здійснюють завідувачі кафедр;

4.3.3. рукописи статей, тези доповідей, які надходять до редакцій наукових журналів. Організацію перевірки здійснюють головні редактори наукових журналів (відповідальні секретарі) та керівники структурних підрозділів, які організують відповідні заходи.

4.4. Форми академічного плагіату:

4.4.1. використання у власному творі чужих матеріалів (зображень, тексту), у тому числі з мережі Інтернет, без належних посилань;

4.4.2. перефразування або цитування матеріалу, створеного іншою особою, як опублікованого, так і ні, без належного дотримання правил цитування;

4.4.3. спотворене представлення чужих ідей, їх синтез або компіляція з першоджерел; - представлення в якості власного твору (есе, курсової роботи, дипломного проекту, тез, статті тощо) матеріалу, що був отриманий з Інтернету або від третіх осіб в обмін на фінансову винагороду / послугу чи соціальні зв'язки;

4.4.4. посилання на джерела, які не використовувалися в роботі;

4.4.5. використання під час контрольних заходів заборонених допоміжних матеріалів або технічних засобів (шпаргалки, мікронавушники, телефони, планшети тощо);

4.4.6. складання всіх форм семестрового контролю (іспит, залік тощо) підставними особами; 4.4.7. списування;

4.4.8. повторне використання раніше виконаної іншою особою письмової роботи (лабораторної, контрольної, індивідуальної, курсової, дипломної тощо);

4.4.9. повторна публікація своїх наукових результатів.

**Рекомендована тематика курсових робіт для студентів 2-го курсу
ОПП «Клінічна психологія» спеціальності 053 «Психологія»
із навчальної дисципліни «Психодіагностика»**

1. Діагностика емпатійності психолога.
2. Діагностика психологічних особливостей емоційної сфери студентів.
3. Діагностика особистісного розвитку студентства.
4. Діагностика самооцінки студентів.
5. Психодіагностика рівня домагань студентів.
6. Психодіагностика страхів дітей дошкільного віку за допомогою проєктивних методик.
7. Психодіагностика депресивних станів у підлітків.
8. Використання методу експертного оцінювання у психологічному дослідженні.
9. Особливості психодіагностики страхів у юнацькому віці.
10. Психологічна діагностика деструктивної поведінки молодших школярів
11. Психодіагностика негативних емоційних станів підлітків.
12. Психодіагностика соціальної тривожності підлітків.
13. Використання методу спостереження для вивчення психологічних особливостей особистості у підлітковому віці.
14. Використання методу спостереження для вивчення психологічних особливостей особистості у юнацькому віці.
15. Метод бесіди у роботі клінічного психолога.
16. Діагностика властивостей темпераменту особистості.
17. Діагностика емоційних станів у підлітковому віці.
18. Діагностика проявів та характеристика негативних емоційних станів людини (стрес, афект, фрустрація, криза).
19. Дослідження особливостей стресових станів у осіб різного віку.
20. Діагностика вольових особливостей у підлітковому віці.
21. Діагностика вольових особливостей у юнацькому віці.
22. Діагностика агресивності у підлітковому віці.
23. Діагностика агресивності у юнацькому віці.
24. Діагностика особистісної тривожності.
25. Діагностика акцентуацій у підлітковому віці за допомогою ПДО О. Є. Лічка.
26. Діагностика акцентуацій у юнацькому віці за допомогою ПДО О. Є. Лічка.
27. Діагностика акцентуації особистості за допомогою опитувальника К. Леонгарда – Г. Шмішека.
28. Діагностика почуттів і особистісних характеристик засобом малюнка.
29. Діагностика пізнавальної сфери за допомогою методу анкетування.
30. Діагностика Я-концепції особистості.
31. Діагностичні особливості ментальних здібностей.
32. Діагностичні особливості інтелектуальних здібностей.
33. Діагностика психологічних механізмів захисту.
34. Діагностичні особливості характерологічних опитувальників.
35. Діагностичні особливості опитувальників мотиваційних якостей.

36. Діагностичні особливості опитувальників емоційно-вольових якостей.
37. Діагностичні особливості експресивних проєктивних методик.
38. Діагностичні особливості семантичних проєктивних методик.
39. Діагностика афективної сфери особистості дорослих.
40. Методи психодіагностики осіб похилого віку.

** Студент може запропонувати свою тему дослідження, узгодивши її з науковим керівником.*

Тема курсової роботи повинна відповідати завданням навчальної дисципліни і тісно пов'язуватися з практичними потребами психології, відповідати обраній спеціальності. У назві не бажано використовувати ускладнену термінологію псевдонаукового характеру. Тема курсової роботи повинна піддаватись теоретичному чи емпіричному аналізу і бути цікавою для дослідження.

Тематика курсових робіт щорічно розробляється фаховими спеціалістами психологічних кафедр, затверджується на їх засіданнях і оголошується студентам на початку навчального семестру

Зразок оформлення титульної сторінки

**ДВНЗ «УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФАКУЛЬТЕТ ЗДОРОВ'Я ТА ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ
КАФЕДРА НАУК ПРО ЗДОРОВ'Я**

КУРСОВА РОБОТА З ПСИХОДІАГНОСТИКИ

ТЕМА

Студента /ки спеціальності: 053 Психологія
Освітня програма: «Клінічна психологія»
Шевченко Наталії Юріївни
Керівник:
наук. ступінь, звання, посада, ПІБ

Національна шкала _____ Кількість балів: _____ Оцінка: ECTS _____

Члени комісії:

_____ (підпис) (прізвище та ініціали)

_____ (підпис) (прізвище та ініціали)

_____ (підпис) прізвище та ініціали)

Ужгород - 2023

Зразок оформлення змісту

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. НАЗВА РОЗДІЛУ	
1.1 Назва параграфу (підрозділу)	
1.2 Назва параграфу (підрозділу)	
1.3 Назва параграфу (підрозділу)	
1.3.1. Назва підпараграфу.....	
Висновки до розділу 1	
РОЗДІЛ 2. НАЗВА РОЗДІЛУ	
2.1 Назва параграфу (підрозділу)	
2.2 Назва параграфу (підрозділу)	
2.3 Назва параграфу (підрозділу)	
Висновки до розділу 2	
ВИСНОВКИ	
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	
ДОДАТКИ	
<i>Наприклад.</i> Тема курсової роботи: Агресивна поведінка дітей та підлітків: теорія, діагностика, корекція	
Зміст	
Вступ	3
Розділ 1. Теоретичний аналіз агресивної особи: причини її виникнення та психологічні особливості	5
1.1 Поняття агресії та агресивностей психології	5
1.2 Причини агресивної поведінки.....	10
1.3 Особливості прояву агресивності у дітей та підлітків	18
Висновок до розділу 1	23
Розділ II. Діагностика та корекція агресивної поведінки у дітей та підлітків	25
2.1 Методи діагностики агресивності у дітей та підлітків.....	25
2.2 Особливості корекції агресивної поведінки у дітей та підлітків	29
Висновок до розділу 2	34
Висновки	35
Список використаних джерел	36
Додатки	37

Оформлення основних типів бібліографічного опису у списку джерел
з урахуванням Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015 «Бібліографічне
посилання. Загальні положення та правила складання»

Вид літературного джерела	Приклад оформлення бібліографічного опису в списку використаних джерел
Книги: один автор	1. Дичківська О. О. Інноваційний менеджмент : конспект лекцій. Київ: ДІА, 2018. 82 с. 2. Бондаренко В. Г. Історія України. Львів, 2017. 153 с. 3. Лазор О. Я. Державне управління у сфері реалізації екологічної політики в Україні: організаційно-правові засади : монографія. Львів : Ліга-Прес, 2003. 542 с. 4. Ваш О. М. Етика : навч.-метод. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2018. 104 с. 5. Гурманова Л. І. Релігієзнавство : навч. посіб. 2-ге вид., переробл. та допов. Київ : ЦУЛ, 2017. 193 с.
Два автори	1. Мартиненко З. Е., Макар І. В. Управління підприємством: теоретикометодичні засади : монографія. Харків : Щедра садиба плюс, 2017. 296 с. 2. Палеха В. І., Карпова П. В. Менеджмент організацій : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 120 с. 3. Мороз І. С., Василенко Н. Ю. Маркетинг : конспект лекцій. Київ : Молодь, 2016. 102 с.
Три автори	1. Інновації : навч. посіб. / Гуревич Д. Т., Чекан О. С., Грибан О. М., Макарова В. В. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 389 с. 2. Вища математика : конспект лекцій / Ткачук Т.С. та ін. Київ, 2015. 82 с
Чотири автори	1. Тарнавська Г. Я., Марценюк Н. С., Герасимова Т. М. Фінанси : навч. посіб. Львів : Магнолія 2006, 2017. 412 с. 2. Пустовенко В. В., Максименко І. Л., Яким А.С. Безпека життєдіяльності : монографія. Харків : ХНПУ, 2017. 348 с
Пять і більше авторів	1. Операційний менеджмент : підручник / С. М. Поплавська та ін. Київ: ЦУЛ, 2011. 267 с. 2. Охорона праці : навч. посіб. / О. І. Подольська та ін. 2-ге вид. Київ : ЦУЛ, 2017. 264 с. 3. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України : станом на 10 жовт. 2017 р. / К. І. Мягченко та ін. ; за заг. ред. І. М. Ливанова. Київ : ЦУЛ, 2017. 428 с.
Автори та редактори упорядкування авторів	1. Веретенко В. В. Міжнародний маркетинг : монографія / за заг. наук. ред. В. М. Марценюка. Київ, 2015. 374 с. 2. Бутенко М. П., Качур В. П., Петренко С. В. Психологія : навч. посіб. / за ред. М. П. Дутко. Київ : ЦУЛ, 2017. 332 с.
Без автора	1. 30 років історичному факультету: історія та сьогодення (1986-2016): ювіл. вип. / під заг. ред. В. В. Черепані. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 340 с. 2. Етнографія : конспект лекцій / за заг. ред. В. І. Гарапка; уклад. А. І. Гарапка. Київ : ЦУЛ, 2018. 320 с. 3. Міжнародні відносини : монографія / за ред. М. А. Березовського. Київ : ЦУЛ, 2016. 162 с. 4. Міжнародні економічні відносини : навч. посіб. / за ред.: П. О. Бедрія, О. О. Петренка. Одеса : ОНУ, 2015. 306 с.

Багатотомні видання	<p>1. Енциклопедія рослин / редкол.: І. М. Деркач та ін. Київ : ЦУЛ, 2016. Т. 8. 812 с.</p> <p>2. Новицкий О. М. Сочинения : в 4 т. / ред. изд.: Н. Г. Мозговая, А. Г. Волков ; авт. вступ. ст. Н. Г. Мозговая. Киев ; Мелитополь: НПУ им. М. Драгоманова ; МГПУ им. Б. Хмельницького, 2017. Т. 1. 382 с.</p>
Автореферати дисертацій	<p>1. Петров О. Г. Музикотерапія : автореф. дис. ... канд. псих. наук : 12.00.06. Київ, 2009. 40 с.</p> <p>2. Швець О. А. Вагітність та пологи як чинники зміни смисложиттєвих орієнтацій жінки : автореф. дис. на здобуття наукового ступеня канд. психол. наук : спец. 19.00.04 «Медична психологія» / О. А. Швець. Київ, 2011. 16 с.</p> <p>3. Шебанова В. І. Діагностика та корекція агресивної поведінки молодших школярів з порушенням психічного розвитку : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. психол. наук : 19.00.04 «Медична психологія». Київ, 2002. 18 с.</p>
Дисертації	<p>1. Говорун Т. В. Соціалізація статі як фактор розвитку Я-концепції: дис. ... доктора психол. наук : 19.00.07 / Говорун Тамара Василівна. Київ, 2002. 409 с.</p>
Монографії	<p>1. Іванцев Л. І. Ціннісний вимір життєтворчості майбутнього фахівця : [моногр.] / Л. І. Іванцев, Н. І. Іванцев. Івано-Франківськ: Тіповіт, 2008. 384 с.</p>
<p><i>Аналітичний бібліографічний запис Складова частина видання (глави, розділу, статті) розділовий знак «дві навскісні риски» («//») можна замінювати крапкою, а відомості про документ (його назву), виділяти шрифтом (наприклад, курсивом).</i></p>	
Частина видання: книги, статті	<p>1. Міщиха Л. П. Творчість як процес освоєння і переживання часу особистістю / Л. П. Міщиха // Актуальні проблеми психології: Проблеми психології творчості: Збірник наукових праць / За ред. В.О.Моляко. Т.12. Вип.5. Ч.11. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І.Франка, 2008. С. 123-130.</p> <p>2. Гасюк М. Суб'єктивне сприйняття теперішнього, минулого та майбутнього у структурі психологічного благополуччя особистості / Мирослава Гасюк, Оксана Гринів // Соціальна психологія: наук. журнал / голов. ред. Ю.Ж. Шайгородський. 2013. № 55. С. 10–16.</p> <p>1. Петренко М. А. Международное право и роль Конституционного Суда Украины // Максим Петренко: право як буття вченого : зб. наук. пр. до 60- річчя проф. М. А. Петренко / упоряд. та відп. ред. Ю. О. Волошин. К., 2009. С. 477–493.</p> <p>3. Корнійчук Т. О. Методи активізації навчально-пізнавальної діяльності. Педагогіка : навч. посіб. / за заг. ред. Т. О. Корнійчука. Київ, 2017. С. 195–197.</p>
Частина видання матеріалів конференцій (тези доповіді)	<p>1. Кулеша-Любінець М. М. Особливості психологічного супроводу хворої дитини та її сім'ї в умовах лікувального закладу / М. М.Кулеша-Любінець. Збірник тез науково- практичної конференції з міжнародною участю «Психологія національної безпеки», 25 квітня 2017 р. [Текст]. Львів : «СПОЛОМ», 2017. С. 86-87.</p> <p>2. Лалак Н. В. Шляхи підвищення мотивації молодших школярів до навчання // Анотовані результати науково-дослідної роботи інституту педагогіки за 2011 рік : збірник тез повідомлень. Київ, 2012. С. 202–203.</p>
Частина довідкового видання	<p>1. Павлик І. М. Право інтелектуальної власності. Великий енциклопедичний юридичний словник / ред. Ю. С. Шемшученко. Київ, 2007. С. 683.</p>

	<p>2. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології. Основи педагогіки освіти : словник термінів / за ред.: Т. О. Дмитрука, В. К. Колпакова. Київ, 2014. С. 54–55. 3. Попович Н.І. Початкова освіта // Педагогічна енциклопедія. Київ, 2003. Т. 5. С. 699.</p>
Частина видання: продовжуваного видання	<p>1. Куцінко Т. О. Адміністративне законодавство України: реалії та перспективи формування // Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки. Запоріжжя, 2017. № 1. С. 36–46.</p> <p>2. Безруков С. А., Хмельов А. А. Дослідження циліндричних оболонок. Вісник Запорізького національного університету. Фізикоматематичні науки. Запоріжжя, 2015. № 3. С. 153–159.</p> <p>3. Хорошилова С. А., Малафійк Л. О., Хмельов А. А. Моделювання складеної конструкції за допомогою матриць типу Гріна. Проблеми обчислювальної механіки і міцності конструкцій. Дніпропетровськ, 2012. Вип. 19. С. 212–218.</p>
Частина видання: періодичного видання (журналу, газети)	<p>1. Кучеренко О. О. Конституційні права людини і громадянина // Часопис Київського університету права. 2007. № 4. С. 88–92.</p> <p>2. Коваль Л., Коваль П. Переваги дистанційної роботи. Урядовий кур'єр. 2017. 1 листоп. (№ 205). С. 5.</p> <p>3. Bletska D. I., Glukhov K. E., Frolova V. V. Electronic structure of 2H-SnSe₂. Semiconductor Physics Quantum Electronics & Optoelectronics. 2017. Vol. 18, No 2. P. 109–118.</p>
Електронні ресурси	<p>1. Кулеша-Любінець М. Психологічні особливості Я-образу студентської молоді з особливими потребами / Мирослава Кулеша-Любінець // Збірник наукових праць: філософія, соціологія, психологія. 2014. Вип. 19(2). С. 191-200. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/znpfsp_2014_19(2) 29</p> <p>2. Официальный сайт журнала Psychologies URL: http://www.psychologies.ru.</p>

Зразок оформлення рецензії на курсову роботу

РЕЦЕНЗІЯ

на курсову роботу з _____

(назва дисципліни)

Студента _____ курсу факультету здоров'я та фізичного виховання

(прізвище, ім'я, по батькові студента)

на тему: _____

Реєстраційний № _____ Дата отримання _____ 202__ року

1. Обґрунтованість актуальності і новизни обраної теми, повнота визначення мети і завдань дослідження, спрямованість роботи на практичне застосування вивченого теоретичного матеріалу.

2. Науково-теоретичний рівень змісту роботи, ступінь досягнення поставлених завдань у висновках

3. Ступінь самостійності проведеного дослідження, оригінальність наукового тексту

4. Дотримання норм оформлення роботи, наукового стилю викладення матеріалу

Висновок: курсова робота рекомендована/не рекомендована до захисту

Науковий керівник _____ (підпис) (прізвище, ініціали)

Для нотаток

Для нотаток

О. Ф. ЯЦИНА, Т. В. ПАЛЬКО

**«КУРСОВА РОБОТА З ПСИХОДІАГНОСТИКИ
У СИСТЕМІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ПСИХОЛОГА
ЗА ОСВІТНЬОЮ ПРОГРАМОЮ “КЛІНІЧНА ПСИХОЛОГІЯ”»**

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

*для здобувачів вищої освіти ступеня «бакалавр»
галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»
спеціальності 053 «Психологія»*

Технічна редакція та комп'ютерна верстка **Фоменко Я.Я.**

Формат 60×84/16. Гарнітура Times New Roman
Умов.друк.арк.: 2,09. Зам №6.

Редакційно-видавничий відділ ДВНЗ «УжНУ»
88000, м. Ужгород, вул. Заньковецької, 89
E-mail: dep-editors@uzhnu.edu.ua